

PTUJSKI LIS

Politično gospodarski tednik.

izdaja se v
Ptuj, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), pritličje, levo.
Rokopisi se ne vrnejo.

Štev. 15

Ptuj, 16. aprila 1922

IV. letnik

Zborovanje zaupnikov dem. stranke v Mariboru.

Dne 9. aprila t. l. od 10. ure dopoldne do 2. ure popoldne se je vršil zbor zaupnikov demokratske stranke v „Narodnem domu“ v Mariboru.

Čez 450 zaupnikov se je zbralo iz vseh krajev mariborskega volilnega okrožja. Prišli so tudi Korošci in Prekmurci. Zboru je predsedoval podpredsednik stranke, g. dr. Vladimir Ravnikar.

Glavna poročila sta podala vodilna politika stranke dr. V. Kukovec in dr. A. Kramer, bivša ministra. Dr. Kukovec je v kratkih obrisih podal v 4 odlomkih aktualno gradivo, o katerem je imel zbor razpravljati. Načrtal je pred vsem politično zgodovino tega okrožja, počenši z ustanovitvi štajerske narodne stranke, dotaknil se je razpusta iste začetkom 1918 ter strnitve s Kranjsko narodnonapredno in novo demokratsko stranko, ter povdarjal, da se danes v nekem oziru vračamo v zgodovini nazaj, ker ustanavljamo kolikor toliko samostojno organizacijo za nekdanjo slovensko štajersko, naši državi pripadli del Koroške in za Prekmurje. V drugem delu govora je objasnil borbo zadnjih dveh mesecev za koncentracijo narodnjakov in naprednih sil iz kmečijske in narodnosocijalne stranke. Obsodil je odklonilno stališče vodstev slednjih struj, katerim pa množice niso ostale zveste, ker je že na današnjem shodu pozdravil odlične politike, ki se vračajo v skupno organizacijo. V tretjem delu svojega govora je opravičeval delo stranke za lokalni interes mariborske oblasti, ki odgovarja ustavi in program demokracije. Slednjič je pokazal na temelje socialnega in gospodarskega delovnega programa stranke. Označil je razloček med gospodarskimi strankami, ki pomenijo reakcijo in ne-

Mežnar, župnik in tat.

Pred nekaterimi leti sta živela dva mlađa, jako zvića ter neustrašljiva tatova. Nekega večera se domenita, da gresta jeden po tele, in drugi po orehe, ter se bosta v mrtvašnici snidla. Tisto noč se pripeti, da gre mežnar pozno v noč mimo tistega pokopališča. Ko pride blizu mrtvašnice, pozove svojega kužeka, ki je preganjal mačko, katera je čakala na svoj plen. Pes se je predaleč oddaljil od svojega gospodarja, da bi slišal njegov klic; zatoraj začne mežnar žvižgati in ga klicati: „Prebiraž — Prebiraž — Prebiraž“ —! Tat v mrtvašnici, ki je donesel orehe, misli, da se njegov tovariš šali z njim, se odzove: „Ne prebiram, od kraja jem!“ Mežnarju se dozdeva, da sliši glas, pozove še glasneje svojega „Prebiraža“, ker so se mu začeli lasje ježiti na glavi. Bil je namreč jeden izmed junakov, kateremu se pri vsakem najmanjšem šumu hlače tresejo. Ko je tat zopet slišal glasneje klicati: „Prebiraž!“ se tudi on zadere: „Ne, od kraja jem!“ To je bilo že preveč za mežnarja, po-

kako združenje bahačev z bahaško politiko sebezprecenjevanja, dočim demokracija zmaguje z notranjo močjo ideje, z vzbujanjem privatne inicijative slabjših, da se dvignejo kvišku, in z odkrito borbo zoper ponižujoče pomanjkanje trpečih množic. Ob veliki senzaciji zbora je končal z opozoritvi na govor srbskega poslanca in ministra Voje Markoviča, ki računa na politično stabilnost v prihodnjih 10 letih le v Srbiji, dočim bode med drugimi Slovenijo pozornica vsakovrstnih revolt in brezplodnega cepkanja in pričkanja, kakor nam je baš pokazala grda protidemokratska demokracija najbogatejšega meščanstva v Ljubljani na protestnem trgovskem shodu. Pozval je zbor, da se odloči, da položi demokracija v pogled ti politični nezrelosti srednjih slojev slovensko orožje in jih pripusti za 10 let anarhiji, ali se pa naj sklene borba zoper demagogijo in akcija za razvitje najvišje energije naprednih slojev v obnovljeni organizaciji.

Nato je dr. Kramer v sijajnem govoru risal politiko naroda Jugoslovanov kot celote, vpliv demokracije v Srbiji in pri nas, izrastke demagoštva v Hrvatski in Sloveniji, koncentrično agresivno politiko vseh reakcionarnih strank zoper demokratsko stranko in kampanjo obrekovanja zoper demokratske politike v Sloveniji.

Stališče obrtništva je v lepem govoru označil Ivan Rebek, izjavljajoč, da je obrtništvo v celoti z demokracijo, kateri zaupa in s katero hoče delati. Lovro Petovar je v temeljnih izvajanjih obravnaval kmečke politične cilje demokracije v mariborski oblasti, vinogradništvo, živinorejo, hmeljarstvo, gozdarstvo. Dr. Reisman je razvil v jedernatih besedah program kulturnega dela stranke. Dr. Josip Zdolšek iz Brezic je govoril o razmejitvi mariborske in ljubljanske oblasti, zahtevajoč ohranitev sodnih organizacij. Kmet Petrovič

žene se v beg, da prisopiha ves zasopel v farovž ter naznani gospodu župniku, da v mrtvašnici duhovi strašijo in morda pomoči iščejo. Gospod župnik, natančen v svoji službi, pokličejo gospoda kaplana, da gre do z mežnarjem pogledat, kaj da to mora biti. Gospoda kaplana slučajno ni bilo doma, zatoraj so se morali gospod župnik odločiti za ta posel. Ker so težko hodili, moral jih je mežnar nositi „štuporamo“ (na ramah). Ko tat v mrtvašnici zapazi bližati se nekaj belega, misleč da prihaja njegov tovariš s teletom, gre nasproti in vpraša: „Kje bova si ga klala?“ Gospod župnik misleč, da sta mežnar in tat zmenjena, da jih ubijeta in župnišče oropata, niso marali delj časa obstati na mežnarjevih ramah, ampak se ga oprostijo in tečejo z mladeniško hitrostjo proti farovžu. Mežnar vdere tudi za njimi in tat misleč, da je tovarišu tele ušlo, mahne še urneje za njima. Tako so se podili do farovža, kjer vderejo gospod župnik v farovž in zapahnejo duri za seboj. Mežnar ostane ves pogubljeni na pragu, in tat videč to pomoto, se vrne držeč za trebuh v mrtvašnico, kjer še sedaj čaka svojega tovariša, ako še ni prinesel teleta.

iz ptujskega okraja, prej organizator kmečijske stranke in Prekmurec, govorila sta o stališču nasproti organizaciji, v katero sta izjavila vstopiti. Bizjak iz Celja je razvil obrtniški program. Zupanc, bivši kandidat narodnosocijalne stranke, je pozdravil zbor pismeno ter ponudil sodelovanje.

Potem so se sprejele važna resolucije, ki so dale smernice delu stranke za v bodočnost.

Natančneje poročilo o shodu poda naša organizacija dne 20. aprila t. l. ob 8. uri zvečer v „Vinariji.“

37,000.000 Rusov umira!

Ljudje, Slovenci!

V Ameriki kurijo stroje s koruzo, kopicę žita gnijejo s skladišči, evropska mesta se se potapljajo v alkoholu in veseljačenju . . . v širnih stepah Rusije pa čaka 37 milijonov ljudi na smrt od lakote.

Solnena žega je izsušila rusko zemljo in uničila žitne kali v zemlji, požgala travnike in zelišča. Ljudstvo je pojedlo zadnjo živince in poslednjo bilko in sedaj umira . . . Ruske matere rotijo v zadnjem obupu evropske in ameriške ljudstvo, da reši vsaj njih otroke, same pa se udajajo v strašno usodo smrti.

37,000.000 ljudi strada, od katerih preti 19,000.000 neposredna smrt če se v zadnjem hipu vse človeštvo ne zave svoje najsvetejše dolžnosti do sobratov. Dr. Nansen, ki vodi v Rusiji prehranjevalno akcijo Zveze rdečih križov, je v septembru leta 1921 prosil evropske vlade za posojilo v znesku 5,000.000 funtsterlingov (okoli 7 milijard naših kron.) Ta znesek bi zadostoval, da se prežene belo ženo s povolžskih poljan. Toda Evropa je bila gluha, tista Evropa, v kateri je samo Anglija izdala 20,000.000 funtsterlingov za blokado Rusije, tista Evropa, v kateri je samo mala Slovenija popila v enem letu eno tretjino zahtevane svote.

Čas hiti in vsako uro se množe grobovi ob Volgi. V dvanajsti uri so vendar pričela razna humanitarna društva zbirati prispevke za pomoč Rusiji. Na nas je, da kolikor je to mogoče, zbrisemo s sebe greh brezbriznosti in trdosrčnosti. Obračamo se zato na vse ljudi, ki bivajo v Sloveniji, da prispevajo za ruske ljudi, ki gladu umirajo. Ljudje pomagajte ljudem! Slovenci pomagajte otrokom, starišem in vdovam tistih milijonov ruskih vojakov, ki so s hekatombami svoje krvi v Karpatih gradili temelje vaše svobode. Kristjani, usmilite se kristjanov! Kmetje in delavci prihitite na pomoč kmetom in delavcem!

Dne 25. marca se je končeno tudi v Ljubljani konstituiral odbor za pomoč gladnim v Rusiji. V odboru so zastopane vse slovenske stranke, važnejše kulturne in humaniterne organizacije. Pokroviteljstvo so prevzeli: g. pokrajinski namestnik Ivan Hribar, g. knez in škof Anton B. Jeglič, rektor vseučilišča g. prof. dr. Gojmir Krek in župan mesta Ljubljane g. dr. Perić. Vse v odbora zasto-